

انجمن تشویش و پیشنهادی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
رایسندگی گروه
Foreign Institute of National Plans

دانشگاه کوثر
کد اختصاصی همایش:
۹۷۱۸۱-۱۰۵۷

3rd National

Conference on language and literature
Well known figures and Celebrities

۱۶ اسفند ماه ۱۳۹۷

مشهد مقدس

مشاعر و مفاهیم
زبان، ادبیات و روش‌شناسی
سومین همایش ملی

نگاهی به بدیع معنوی در دیوان میر رضی دانش مشهدی

راضیه آقازاده

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوی

چکیده

بدیع از دیدگاه زیبایی‌شناسی دانشی است که با آن زیبایی‌های سخن آشکار می‌شود و مجموعه شگردهایی است که کلام عادی را کم و بیش تبدیل به کلام ادبی می‌کند. یکی از عناصر اساسی شعر به ویژه در سبک هندی آرایه‌های به کار رفته در شعر این دوره است و دانش مشهدی از جمله شاعران سبک هندی است که با زبانی فصیح و شیوا، در بیان افکار و اندیشه‌های خود از آرایه‌های بدیع که شامل صنایع بدیع لفظی و معنوی است استفاده فراوانی برده است. در این پژوهش که به شیوه توصیفی - تحلیلی انجام شده است دیوان اشعار میر رضی دانش مشهدی از دیدگاه بدیع معنوی مورد بررسی و واکاوی قرار گرفت و صنایع برجسته بدیع معنوی در آن مشخص شد. از میان صنایع بدیعی که در کتب بدیعی از آنها نام برده شده است ارسال‌المثل، تجرید، اسلوب معادله، تضمین، مذهب کلامی، مطابقه، ایهام، تلمیح، مراعات النظیر در این دیوان وجود دارد؛ ایهام در اشعار میر رضی از نوع ایهام تناسب و تضاد است و تلمیحات بکار گرفته شده اغلب به داستانهای عاشقانه ادب فارسی و قصص قرآنی اشاره دارد. علاوه بر این دانش مشهدی برای بیان افکار و اندیشه‌های خود از تشبیه، استعاره، مجاز و کنایه نسبت به سایر صنایع بدیعی بیشتر بهره برده است.

واژگان کلیدی: دانش مشهدی، بدیع معنوی، دیوان اشعار، آرایه